

sťažovateľom spoločne a nerozdielne trovy konania 5 473,14 eur. Zohľadnil, že právny zástupca zastupoval šiestich sťažovateľov a zároveň že súd priznal sťažovateľom každému zvlášť sumu pripadajúcu na ich jednotlivý spoluvlastnícky podiel, teda že došlo k spojeniu vecí, keďže každý nárok sťažovateľov sa odvodzoval od výšky ich spoluvlastníckeho podielu, pričom každý z uplatnených nárokov by mohol byť predmetom samostatného konania. Preto pri súbahu zastupovania viacerých osôb so spojením viacerých vecí bral do úvahy obidve konštrukcie zvýšenia a zníženia základnej sadzby tarifnej odmeny (ďalej len „ZSTO“) podľa § 13 ods. 2 a 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a preto najskôr stanovil výšku ZSTO za každú vec samostatne so zapracovaním výpočtu zníženia pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb a následne takého základu sčítal vo všetkých spojených veciach a ich súčtom dospel ku konečnej tarifnej odmene. V rámci výpočtu zohľadnil aj novelizáciu § 13 ods. 2 a 3 vyhlášky s účinnosťou od 1. januára 2024, ako aj skutočnosť, že predmetom odvolacieho konania bola iba otázka nároku na náhradu trov konania.

3. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podala sťažnosť žalovaná. Mestský súd napadnutým uznesením vydaným sudcom zmenil uznesenie, ktoré bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, tak, že žalovaná je povinná nahradiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne trovy konania 3 249,64 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia považujú napadnuté uznesenie mestského súdu za svojvoľné, neodôvodnené a bez opory v právnych predpisoch. Sudca mestského súdu postupoval pri výpočte trov konania úplne inak ako vyšší súdny úradník, no neuviedol, prečo mal byť predchádzajúci postup nesprávny.

5. Podľa sťažovateľov je tarifná hodnota vecí 1 930,11 eur a odmena za jeden úkon právnej služby je 81,33 eur. Pri zastúpení šiestich sťažovateľov je tak odmena za jeden úkon právnej služby pred novelizáciou vyhlášky 243,99 eur a po novelizácii 284,66 eur. Ak mestský súd určil odmenu inak, urobil tak v rozpore so zákonom a vyhláškou a zasiahol tým zároveň do práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, keďže právny zástupca im bude účtovať odmenu podľa § 9 a 10 ods. 1 vyhlášky.

6. Sťažovatelia sa vedia stotožniť s výpočtom vyššieho súdneho úradníka v uznesení z 24. januára 2025, v ktorom bola odmena za jeden úkon právnej služby pred novelizáciou vyhlášky 297,11 eur a po novelizácii 346,63 eur. Nestotožňujú sa s názorom sudcu mestského súdu, že vyšší súdny úradník matematicky pochybil, ak pri znížení ZSTO o 50 % v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky násobil výslednú sumu počtom zastúpených osôb. Mestský súd navyše tento postup, ktorý by znamenal, že náhrada trov advokáta v prípade zastupovania viacerých osôb je nižšia ako v prípade zastupovania iba jedného z nich, vôbec neodôvodnil. Cieľom vyhlášky nemôže byť to, aby sa advokátovi „neoplatilo“ zastupovať viac osôb naraz.

7. Za obzvlášť nespravodlivý považujú názor mestského súdu, že ak podľa § 13 ods. 3 vyhlášky platí, že ZSTO za vec s najvyššou tarifnou hodnotou zostáva neznižená, potom je spravodlivé, aby podľa § 13 ods. 2 vyhlášky bola bez krátenia ponechaná tá vec, ktorá má najnižšiu tarifnú hodnotu. Naopak, za správny považujú postup vyššieho súdneho úradníka, v zmysle ktorého

sa aj v prípade podľa § 13 ods. 2 vyhlášky po novele postupovalo analogicky k § 13 ods. 3 vyhlášky, teda neznížená zostáva ZSTO za vec s najvyššou tarifnou hodnotou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľov o porušení ich práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ako aj z dôvodu nesprávnej aplikácie vyhlášky pri vyčíslení trov konania.

9. Námietky sťažovateľov konkrétne smerujú k aplikácii § 13 ods. 2 a 3 vyhlášky v znení účinnom do 31. decembra 2023 (podľa ods. 2 ZSTO sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Podľa ods. 3 pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa ZSTO určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu ZSTO, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach), ako aj ustanovenia § 13 ods. 2 vyhlášky po novelizácii v znení účinnom po 1. januári 2024 (ZSTO sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb; zníženie sa uplatní pri zastupovaní druhej a ďalšej osoby).

10. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017). Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

11. O žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde. K tomuto záveru ústavný súd dospel po tom, čo sa, v rozsahu sťažnostnej argumentácie, oboznámil s dôvodmi napadnutého uznesenia, ako aj uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom.

12. K presvedčeniu sťažovateľov, že pri určovaní výšky trov konania mal mestský súd vychádzať z tarifnej hodnoty veci 1 930,11 eur, ústavný súd uvádza, že už vyšší súdny úradník postupoval tak, že stanovil výšku ZSTO za každú vec samostatne (pozri bod 18 uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom), s čím sa (s následnou korekciou matematického pochybenia) stotožnil aj sudca mestského súdu (pozri bod 26 napadnutého uznesenia).

13. Uvedený postup je pritom v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, ktorý vytýka všeobecným súdom, ak okrem zohľadnenia skutočnosti, že na jednej strane vystupovalo v konaní viac podielových spoluvlastníkov so spoločným právnym zástupcom, avšak s rozdielnou výškou spoluvlastníckych podielov, opomenuli zohľadniť práve túto rozhodujúcu skutočnosť, a to rozdiel vo výške podielov jednotlivých podielových spoluvlastníkov, vyžadujúcu pri určovaní ZSTO aplikovať nielen § 13 ods. 2 vyhlášky, ale zároveň aj § 13 ods. 3 vyhlášky (porov. I. ÚS 334/2025, IV. ÚS 19/2025, III. ÚS 90/2025). Inými slovami, ak ide o spojenie viacerých samostatných vecí niekoľkých žalobcov, treba aplikovať § 13 ods. 3 vyhlášky a je bez právneho významu, či k spojeniu došlo na základe rozhodnutia súdu, alebo spojením uplatnenia viacerých nárokov v jednej žalobe (III. ÚS 90/2025).

14. Vo vzťahu k polemike s (podľa sťažovateľov nedostatočne odôvodneným) názorom sudcu mestského súdu, že vyšší súdny úradník matematicky pochybil, ak pri znížení ZSTO o 50 % v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky násobil výslednú sumu počtom zastúpených, ústavný súd v prvom rade poukazuje na podľa jeho názoru dostatočné vysvetlenie mestského súdu v bode 29 napadnutého uznesenia, ktorý uviedol, že výsledná suma sa buď spočíta, alebo (jednoduchšie) vynásobí počtom zastupovaných osôb, ale to len v prípade, ak výsledná znížená ZSTO je u všetkých rovnaká.

15. Uvedené zároveň korešponduje s judikatúrou ústavného súdu, ktorý na margo obdobnej námietky iných sťažovateľov (zastúpených rovnakým právnym zástupcom) konštatoval, že ak mestský súd vychádzal pri určení tarifnej hodnoty veci z inej sumy u každého zo sťažovateľov (zodpovedajúcej výške spoluvlastníckeho podielu) a následne tieto sumy znížil o 50 %, keďže ide o spoločné úkony pri zastupovaní viacerých žalobcov, a tieto sumy u všetkých žalobcov spočítal (teda už nebolo potrebné násobiť počtom žalobcov), napadnuté rozhodnutie mestského súdu preto treba považovať za ústavne udržateľné (porov. I. ÚS 288/2025).

16. Napokon ústavný súd hodnotil poslednú argumentačnú líniu sťažovateľov týkajúcu sa aplikácie § 13 ods. 2 vyhlášky po jej novelizácii tým spôsobom, že ak podľa § 13 ods. 3 vyhlášky platí, že ZSTO za vec s najvyššou tarifnou hodnotou zostáva neznižená, potom je spravodlivé, aby podľa § 13 ods. 2 vyhlášky bola bez krátenia ponechaná tá vec, ktorá má najnižšiu tarifnú hodnotu. Uvedený postup mal za následok zmenu výšky odmeny za jeden spoločný úkon právnej služby vykonaný od 1. januára 2024 z 346,60 eur určenej vyšším súdnym úradníkom na 184,51 eur stanovenej v napadnutom uznesení.

17. V prvom rade ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia (body 50 až 55) je zrejmé ako mestský súd dospel k výpočtu ZSTO za jeden spoločný úkon právnej služby (vykonanej po 1. januári 2025) a že pri tomto výpočte zohľadnil i § 13 ods. 2 vyhlášky (pluralita sťažovateľov) a § 13 ods. 3 vyhlášky (šesť „spojených“ vecí). Zároveň v bode 49 konkretizoval svoj myšlienkový postup, ktorým dospel k sťažovateľmi namietanému, no podľa mestského súdu spravodlivému a neodôvodnene vysokej odmene advokáta brániacemu postupu určenia výslednej odmeny pri uplatnení oboch mechanizmov § 13 ods. 2 a 3 vyhlášky.

18. Z vlastnej rozhodovacej činnosti je ústavnému súdu známe, že pri súčasnej aplikácii ustanovení § 13 ods. 2 a 3 vyhlášky nepanuje medzi všeobecnými súdmi v postupe výpočtu odmeny za spoločný úkon právnej služby zhoda. Ústavný súd už vyslovil, že ľudskoprávna korektnosť rozhodnutia všeobecného súdu nemusí byť v každom prípade identifikovaná výlučne s jediným do úvahy prichádzajúcim riešením. Priestor na uplatnenie tohto názoru nadobúda osobitú šírku

práve pri rozhodovaní otázok, ktoré meritórny spor skôr procesne dopĺňajú (napr. trovy konania), než by tvorili jeho materiálnu súčasť (napr. IV. ÚS 418/2023, II. ÚS 122/2020).

19. Zároveň je nevyhnutné pripomenúť, že ide o následok kroku zákonodarca, ktorý nepovažoval za potrebné podrobiť určitý typ súdnych rozhodnutí prieskumu v rámci systému riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov na úrovni všeobecného súdnictva, ktoré odôvodňuje predpoklad, že týmto rozhodnutiam z pohľadu práva na súdnu ochranu zákonodarca neprikladal rovnaký význam ako rozhodnutiam, pri ktorých taký systém kontroly zaviedol (porov. IV. ÚS 445/2025, IV. ÚS 423/2023).

20. Mestský súd dospel k výške odmeny za jeden spoločný úkon právnej služby (vykonaný pred aj po novelizácii vyhlášky) tak, že 1) určil výšku ZSTO za každú vec samostatne so zapracovaním zníženia pri zastupovaní dvoch a viacerých osôb, ktoré následne sčítal, a 2) určil ZSTO z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou, ku ktorej následne pripočítal jednu tretinu ZSTO všetkých ostatných spojených vecí, a obe takto zistené sumy následne ešte spočítal.

21. Ide tak o čiastočnú modifikáciu odporúčaného postupu vyplývajúceho z odbornej literatúry, v zmysle ktorej ak dôjde v tej istej veci k zastupovaniu dvoch a viacerých osôb súčasne so spojením dvoch a viacerých vecí, pri výpočte treba brať do úvahy obidve konštrukcie zvýšenia a zníženia základnej sadzby tarifnej odmeny. Pri výpočte sa najprv stanoví výška základnej sadzby tarifnej odmeny za každú vec samostatne so zapracovaním výpočtu zníženia pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb a následne sa takéto relatívne samostatné základy sčítajú vo všetkých spojených veciach a ich súčet je konečnou tarifnou odmenou (porov. *Fiačan, I., Kerecman, P., Baricová, J., Hellenbart, V., Sedlačko, F. a kol.* Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa). Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2024. s. 136.).

22. V okolnostiach prejednávanej veci ústavný súd prihliadol na to, že ak by pripustil dôvodnosť námietky sťažovateľov o nesprávnej aplikácii § 13 ods. 2 vyhlášky v znení účinnom po 1. januári 2025 (dopadajúcej na tri úkony právnej služby) a v dôsledku jeho prípadného kasačného zásahu do napadnutého uznesenia mestského súdu by v náleze, rešpektujúc už citované názory právnej vedy, resp. názory už prezentované vo svojej rozhodovacej činnosti v obdobných veciach (napr. IV. ÚS 39/2024, III. ÚS 90/2025), vyslovil pre mestský súd záväzný právny názor na aplikáciu § 13 ods. 2 a 3 vyhlášky pred aj po novelizácii (dopadajúci na všetky úkony právnej služby), malo by to v konečnom dôsledku za následok rozhodnutie o výške trov konania v nižšej sume, než aká bola sťažovateľom priznaná napadnutým uznesením.

23. Okrem toho ústavný súd porovnaním bodu 25 uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom a bodu 55 napadnutého uznesenia zistil, že rozdiel medzi odmenou za tri spoločné úkony právnej služby vykonané po novelizácii vyhlášky (bez režijného paušálu a príslušnej DPH) predstavuje 262,24 eur. Zároveň pripomína, že uvedená zmena sumy odmeny reflektuje aj korekciu matematického pochybenia vyššieho súdneho úradníka opísaného v bode 15 tohto uznesenia, s ktorou sa ústavný súd stotožnil.

24. V obdobnej veci (spornej tarifnej hodnoty veci, z ktorej súd vychádzal pri aplikácii § 13 ods. 3 vyhlášky, keď nezohľadnil jednotlivé, spoločne uplatnené nároky) ústavný súd považoval vzniknutý rozdiel v sume 255,04 eur za bagateľný a konštatoval, že prípadné pochybenie súdu spočívajúce v nesprávnom ustálení tarifnej hodnoty pri jednotlivých žalobcoch nedosahuje intenzitu potrebnú na vyslovenie porušených práv sťažovateľky, a to v rovine namietaného porušenia procesných práv

ani v rovine porušenia jej hmotných práv (porov. II. ÚS 145/2025). A v tejto súvislosti zároveň pripomenul, že pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania ide o aplikáciu vyhlášky, teda nielen podústavného práva, ale zároveň aj podzákonného práva.

25. Ústavný súd tak dospel k záveru o nedôvodnosti prvých dvoch námietok sťažovateľov a ani vo vzťahu k tretej námietke, zohľadniac všetky už uvedené skutočnosti [1) povahu napadnutého uznesenia a ústavnú udržateľnosť viacerých do úvahy prichádzajúcich riešení, 2) to, že prípadná korekcia aplikácie vyhlášky by v konečnom dôsledku mohla mať negatívny dopad na výšku sťažovateľom priznanej náhrady trov a 3) a vzniknutý bagatelný rozdiel], ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie mestského súdu bolo svojvoľné alebo v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia mestského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia mestského súdu, rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, ktorý v okolnostiach danej veci v intenzite vyžadujúcej zásah ústavného súdu zistený nebol. Ani prípadné pochybenie mestského súdu pri výklade § 13 ods. 2 vyhlášky po novelizácii nedosahuje intenzitu potrebnú na vyslovenie porušených práv sťažovateľov.

26. Vyhodnotiac námietky nastolené sťažovateľmi, ústavný súd dospel k názoru o absencii relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením mestského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľov, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

27. Pre komplexnosť ústavný súd uvádza, že k ústavnej sťažnosti nebola pripojená plná moc na zastupovanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] právnym zástupcom. V nadväznosti na výsledok predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd nepristúpil k odstraňovaniu predmetného nedostatku. Takýto postup zvolil z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani jeho prípadné odstránenie by nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o ústavnej sťažnosti, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

28. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov obsiahnutých v petite ich ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu